

POSTADRES
Postbus 20
7500 AA ENSCHEDE

BEZOEKADRES
Enschedesestraat 51

TELEFOONNUMMER
14053

Aan de Gemeenteraad

DATUM
20 juli 2023

ONS KENMERK
2300060474

BEHANDELD DOOR
F. Bouwmeester

UW BRIEF VAN

UW KENMERK

DOORKIESNUMMER
(053) 481 87 45

ONDERWERP
Afhandeling raadsmotie 'Twente Airport'

Geachte leden van de Raad,

Deze brief gaat over de opdracht in de motie 'Twente Airport' van 12 december 2022. Wij hebben naar aanleiding van deze motie onderzoek laten verrichten. In deze brief informeren wij u over de uitkomsten daarvan.

Inhoud motie 'Twente airport' en aanpak

De motie

Uw raad gaf ons college in de motie de opdracht:

- samen met marktpartijen de mogelijkheden om van Twente Airport weer een normaal functionerende burgerluchthaven te maken te onderzoeken;
- daarvoor scenario's uit te werken;
- en deze te betrekken bij de vervolgdiscussie over Twente Airport.

Bij de vraagstelling aan het bureau dat het onderzoek uitvoert hebben wij de motie als volgt geïnterpreteerd: de partijen die de motie steunden hebben een kleinschalige burgerluchthavenfunctie van enkele vluchten per week voor ogen met minimale voorzieningen. Dit ter ondersteuning van het verdienmodel van Twente Airport. Wij gaan ervan uit dit aansluit bij de overwegingen die ten grondslag hebben gelegen aan de motie.

De aanpak

Wij hebben het bureau 'Airport Creators' gevraagd inzichtelijk te maken wat (globaal) de impact is van het (herintroduceren) van burgerluchtvaart op Twente Airport. Daarbij wilden we inzicht krijgen in de stimulerende en belemmerende factoren die daarbij van belang zijn. Ook vroegen we om een 'hoog over' indicatie van kosten en opbrengsten van een burgerluchthavenfunctie op Twente Airport.

Over het adviesbureau dat het onderzoek heeft gedaan

Het bureau 'Airport Creators' heeft veel ervaring met het ontwikkelen en aanpassen van vliegvelden in binnen- en buitenland. Daarnaast kent het bureau de situatie rond Twente Airport goed vanwege eerdere activiteiten die het bureau voor Twente Airport heeft verricht. Daarmee kon het bureau de vraagstelling efficiënt oppakken, zonder inwerktrajecten en locatiebezoeken.

Onderzochte varianten

Het bureau heeft twee hoofdscenario's voor een burgerluchthavenfunctie onderzocht (en binnen één daarvan twee subscenario's). Daarvoor heeft het bureau voor de traditionele burgerluchthavenfunctie benchmarkgegevens gebruikt uit vergelijkbare situaties. De onderzochte scenario's zijn:

- Scenario 1a) een traditionele burgerluchthaven met 420.000 passagiers per jaar (afhankelijk van het seizoen: maximaal 14 vliegbewegingen per dag met gemiddeld 150 passagiers per vlucht);
- Scenario 1b) een 'afgeslankte' traditionele variant met 120.000 passagiers per jaar (afhankelijk van het seizoen: maximaal 28 vliegbewegingen per week met gemiddeld 150 passagiers per vlucht);
- Scenario 2) een combinatie van 'Test- en experimenteeluchthaven' met 'Kleinschalige burgerluchthaven (binnen afzienbare tijd elektrisch/op waterstof)' met na 2030 192.000 passagiers per jaar (25 vliegbewegingen per dag met gemiddeld 25 passagiers per vlucht).

Bevindingen

Het rapport 'Quick scan Twente Airport' is compact en goed leesbaar. We volstaan daarom in deze brief met het verkort weergeven van de bevindingen uit het rapport. Het uitgangspunt voor de ramingen bij alle scenario's is dat de basis van Twente Airport op orde is en aan de (wettelijke) eisen voldoet (zoals voorzieningen voor satellietnavigatie, het baanonderhoud, de omvang en kwaliteit van de brandweer etc.).

Bevindingen scenario's 1A en 1B

- Deze scenario's vragen hoge investeringen (€ 14,4 miljoen voor scenario 1A en € 5,5 miljoen voor 1B). Daar staan relatief lage tot zeer lage (en onzekere) inkomsten tegenover.
- Variant 1A laat over een periode van 50 jaar een negatief saldo van ca. € 7 miljoen zien. Voor variant 1B is dit circa € 28 miljoen negatief. Als inkomsten onverhoopt achterblijven wordt dit nog (veel) negatiever.
- Hoe minder vluchtbewegingen (zoals in scenario 1B), des te minder kans is er op een sluitende businesscase.
- Er is weinig kans op draagvlak voor intensivering van traditionele luchtvaart met de daarmee samenhangende hinder. Dit wordt versterkt omdat het vaak gaat om commercieel (low cost) luchtverkeer (naar vakantiebestemmingen) aan de randen van de dag.
- Er is sprake van een fors beslag op de ruimte en de beoogde ontwikkeling van Technology Base. Dit gaat (dus) ten koste van andere economische functies.
- Het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat beslist of er een reguliere burgerluchthaven(functie) mag komen. Dit in overleg met andere partners in de luchtvaartketen. Het bureau schat de kans laag in op draagvlak bij zowel het bevoegd gezag als deze partners. Voorts duurt het lang: minimaal 6 tot 8 jaar.

Bevindingen scenario 2

- Dit scenario vraagt om een investering van € 5,0 miljoen.
- Het scenario laat een totaalresultaat zien dat - op basis van huidige inzichten - over een periode van 50 jaar eveneens negatief blijft (ca. € 3 miljoen).
- Het bureau geeft in overweging het voorziene negatieve resultaat toch als een waardevolle investering te zien: het kan resulteren in een leidende positie op het gebied van schonere en stillere luchtvaart en daarmee een verbeterde bereikbaarheid van de regio.
- De ontwikkelingen op het gebied van schonere en stillere vliegtuigen kunnen nog veel kanten op gaan (denk aan de ontwikkeltijd, de eisen aan veiligheid en beveiliging, de mogelijkheid geld te verdienen met het laden van vliegtuigen etc.). Dit komt door het vroege stadium waarin deze ontwikkelingen zich bevinden.
- Tegelijkertijd ligt Twente Airport gunstig om op termijn onderdeel uit te gaan maken van een keten van knooppunten voor elektrisch vliegen.
- Als Twente Airport een marktpositie in het elektrisch vliegen nastreeft, is het verstandig te overwegen om deze vorm van luchtvaart actief te gaan faciliteren (ook voordat Twente Airport daar geld mee kan verdienen), aldus het adviesbureau.

Onze conclusies

Wij trekken de volgende conclusies uit de bevindingen in de quick scan Twente Airport:

- Deze sluiten aan op het toekomstperspectief voor Twente Airport dat we vorig jaar met uw raad hebben gedeeld. (Dit perspectief staat in het 'syntheserapport Twente Airport', dat als bijlage onderdeel uitmaakte van de evaluatie van Technology Base.)
Een van de zes pijlers onder dat toekomstperspectief betreft "nieuwe vormen van mobiliteit". Een burgerluchthavenfunctie gedreven door toestellen met deze nieuwe vormen van mobiliteit past daarin.
- De bevindingen leiden er toe dat we, naast de zes pijlers uit het syntheserapport, geen zevende pijler 'traditionele burgerluchthaven' willen toevoegen. Dit betekent dat een dergelijke functie wat ons betreft geen onderdeel uit gaat maken van de businesscase voor de toekomst van Twente Airport.

Vervolg

Wij betrekken de uitkomsten van het onderzoek van Airport Creators – overeenkomstig uw motie – bij de vervolgdiscussie over Twente Airport. Dit najaar komt de uitwerking van het toekomstperspectief voor de luchthaven gereed. Twentse marktpartijen, provincie Overijssel, de GR Technology Base en wij werken daar op dit moment aan.

Deze gezamenlijke aanpak hebben we u gemeld in onze brief van 10 maart jl. over de intentieverklaring Twente Airport. Die intentieverklaring hebben we samen met de provincie en marktpartijen gericht op 1) samenwerking te onderzoeken op het perspectief voor een sluitende luchthavenexploitatie, 2) inzicht te krijgen in noodzakelijke investeringen en 3) mogelijke rechtsvormen te verkennen waarbinnen dit zou kunnen. We hanteren daarbij als randvoorwaarde de kaders uit het advies van de commissie van Wijzen (2014) en de evaluatie Technology Base (2022).

Wij komen daarover in de tweede helft van 2023 terug bij uw raad. De motie zelf beschouwen we hiermee op dit moment als afdoende uitgevoerd.

Hoogachtend,

Burgemeester en Wethouders van Enschede,
de loco-Secretaris, de Burgemeester,

(E.A. Smit)

(R.W. Bleker)